

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

WORLD PHARMACISTS

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γραφείο
Κ.Τ.Α.
Αριθμός Αδείας
25

ΚΩΔΙΚΟΣ 5805
ISSN 1791-0226

Μη κερδοσκοπική,
Ανθρωπιστική Οργάνωση
ΝΠΙΔ
Έτος ίδρύσεως 1997

TANZANIA - ΖΑΜΠΙΑ

Διαδρομές βοήθειας-Καταγραφές υγείας

ΕΙΝΑΙ ΓΕΓΟΝΟΣ ότι οι επίμονες σκέψεις και σκληρές εικόνες από προηγούμενες εμπειρίες, δεν μας εγκαταλείπουν ακόμα και τις πρώτες στιγμές της κάθε νέας αναχώρησης μας για Αποστολή. Εικόνες Αφρικής με ρακένδυτα παιδιά (14 εκατομ. ορφανά λόγω του AIDS), άθλια γκέτο, εκατομμύρια αρρώστων από AIDS, φυματίωση (5%), μαλάρια (16%), οικονομική και οικογενειακή εξαθλίωση (21,5 εκατομ. κάτω από το όριο της φτώχειας).

Η νύχτα είχε αρχίσει να πέφτει και το γιγαντιαίο Boeing της British Airways –που πάντα υποστηρίζει με ευαισθησία τους Φ.τ.Κ. στις Αποστολές τους– θα χρειαζόταν περίπου 12 ώρες κατεβαίνοντας από το Λονδίνο διασχίζοντας ένα τμήμα της Ευρώπης και το κεντρικό κομμάτι της Μαύρης Ηπείρου, πριν φτάσει στον πρώτο σταθμό της Αποστολής μας στο Dar es Salaam.

Η Τανζανία με περίπου 50 εκατ. κατοίκους (οι περισσότεροι από τις φυλές των Μπαντού) και με έκταση ίσως 7 φορές μεγαλύτερη από την Ελλάδα, βρίσκεται στο ανατολικό μέρος της Αφρικής ακουμπώντας μαλακά στον ζεστό Ινδικό ωκεανό. Οι Ελληνικές οικογένειες που έχουν μείνει πια σε αυτήν τη χώρα, είναι περίπου 46. Οι επισκέψεις της πρώτης αλλά και των επόμενων ημερών ήταν για τα Νοσοκομεία «Ocean Road Cancer Institute» (ORCI) και το «Muhimbili National Hospital» (MNH). Στο ORCI, το οποίο μπορεί να καλύπτει μόνον ένα μέρος των θεραπειών των ασθενών του με καρκίνο με μειωμένο ιατρικό προσωπικό και ελλείψεις φαρμάκων, οι Φ.τ.Κ. προωθούν δωρεές ειδικών φαρμάκων (αντικαρκινικά, αντιβιοτικά, κορτιζόνες) και παραφαρμακευτικό υλικό, από το 2007.

Ο Διευθυντής των ιατρικών υπηρεσιών του Dr. D. Msemo, μας πληροφορεί για 400 νέους εξωτερικούς ασθενείς αυτήν τη χρονιά φθάνοντας τον συνολικό αριθμό ετησίως σε 4.000. Οι εσωτερικοί ασθενείς την ημέρα της επισκέψεώς μας, ήταν 110 γυναίκες και 49

άνδρες (κατανεμημένοι σε 3 χωριστές πτέρυγες). Λόγω έλλειψης προσωπικού και κλινών (οι ειδικοί ογκολόγοι του Νοσοκομείου είναι μόνον 5, μία Ιρλανδή εθελόντρια ιατρός και μερικοί άλλων ειδικοτήτων), το παιδιατρικό τμήμα του Νοσοκομείου αναγκαστικά μεταφέρθηκε στο Muhimbili National Hospital, από το Φεβρουάριο του 2011.

Οι ασθενείς κατασκηνώνουν πρόχειρα στο κωμάτινο προαύλιο του ORCI κάτω από ζέστη και αφόρητη υγρασία, ενώ οι εικόνες από τους παραμορφωμένους από τις ακτινοβολίες και χημειοθεραπείες ασθενείς που περιφέρονται, είναι πολλές φορές στη θέα σοκαριστικές. Προσπαθούμε να είμαστε διακριτικοί στα βλέμματα και τις κινήσεις μας.

Συνέχεια σελ. 2 & 3

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Υψηλάντου 41 Γλυφάδα 166 75 Τηλ.: 210-3816720 210-8835411 210-9623845 211-0101635
Fax: 210-9652386, e-mail: worldpharmacists@yahoo.com, www.worldpharmacists.org

55 ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ -
ΙΟΥΛΙΟΣ 2011

Δ.Σ. «ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

Πρόεδρος: Σπύρος Σερεμιδής

Αντ/δρος: Αγγελίνα Τσισιπαντά

Γ. Γραμ/τές: Ελένη Πασσαυροπούλου

Αναπλ. Γραμματέας: Θεοδώρα Μανωλάκου

Ταμίας: Θωμάς Μπαμπάλης

Μέλη: Αγγελική Βελακούλη, Σταύρος Χιλιόπουλος

Αναπλ. Μέλη Δ.Σ.: Ιωάννης Κυρίδης (Αναπλ. Ταμίας),

Μαριέτα Στύλλου, Σοφία Νικηφορίδου, Αντριάννα

Δρογγίτου - Αλεξοπούλου, Μιχαήλ Φαρμάκης

Γραφεία Αθηνών:

• Χαλκοκονδύλη 1 - Αθήνα 10677

Τηλ./Φαξ 210-3816720, Κιν. 6937-440959

e-mail: worldpharmacist@ath.forthnet.gr

• Υψηλάντου 41 - Γλυφάδα 16675

Τηλ. 210-9623845/8835411, Φαξ 210-9652386

e-mail: worldpharmacists@yahoo.com

http://www.worldpharmacists.org

Εκπρόσωποι Οργάνωσης:

ΒΟΛΟΣ

• Ιωλκού 289 Α - Βόλος 38333

Τηλ./Fax: 24210-40913, 6948-076477

e-mail: vbirlirakis@yahoo.gr

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

• Αλεξ. Σβώλου 30 - Θεσ/νίκη 54622

Τηλ. 2310-276120/268268, Φαξ 2310-244930

e-mail: info@angelline.gr

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

• Αριστομένους 37 - Καλαμάτα 24100

Τηλ. 27210-24695, Φαξ 27210-24222

ΚΕΡΚΥΡΑ

• Πλατεία Γ. Θεοτόκη 9 - Κέρκυρα 49100

Τηλ. 26610-44720, Φαξ 26610-37872

e-mail: kvrettou@otenet.gr

ΛΑΡΙΣΑ

• Δευκαλίωνος 9 - Λάρισα 41222

Τηλ./Fax: 2410-536559, Κιν. 6977-297662

e-mail: sfarmak@lar.forthnet.gr

ΡΟΔΟΣ

• Φαρμακ. Σύλλογος Δωδεκανήσου

Περιοχή Ζέφυρος - Ρόδος 85 100

Τηλ./Fax: 22410-38151 e-mail: fsd@otenet.gr

Εκπρόσωποι - Παραρτήματα Εξωτερικού:

ΖΑΜΠΙΑ

• Ελένη Κορομβλή - Γεν. Συντονίστρια

Όλγα Γεωργίτση - Υπευθ. Οικονομικών/Δημ. Σχέσεις

Prof. Chifumbwe Chintu - Σύμβουλος

Lloyd Chingambo - Σύμβουλος

Enzio Rossi - Σύμβουλος

PO Box 50548 - Lusaka

Tel. + 260-211-262441/213367/263849,

fax + 260-211-262441

e-mail: worldpharmacists.Zambia@yahoo.com

ΚΥΠΡΟΣ

• Διαμάντω Παναγιωτίδου - Κυκλαμίνων 5Α -

Λακατάμια Λευκωσία 2322, Τηλ. +357-22-721408

κιν.: +357-99-489067

e-mail: diamanto1@cytanet.com.cy

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

• Cilla Bolton POBox 275 George 6530 - S. Africa

Tel. +27-44-8745918 Fax +27-44-8745919

Cell +27-82-441469 e-mail: cillabolton@mweb.co.za

Ενημερωτικό Δελτίο «Φ.Τ.Κ.»

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ - ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

□ ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Σ. Σερεμιδής,

Υψηλάντου 41 - Γλυφάδα 16675

Τηλ. 210-9623845, 213-0612168 Φαξ 210-9652386

κιν. 6945-434005, e-mail: serio@hol.gr

□ ΥΠΕΥΘ. ΑΡΧΕΙΩΝ: Ι. Κοντογιάννης Τηλ. 210-8131523

□ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Χρυσοβιστιάνος

□ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

MEMΦΙΣ Α.Ε. Τηλ. 210-5240739, Φαξ 210-5224556

e-mail: memfisae@otenet.gr

□ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: «ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» ΜΚΟ

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Διαδρομές βοήθειας- Καταγραφές υγείας

Συνέχεια από τη σελ. 1

Για το θέμα της προετοιμασίας των δωρεών των φαρμάκων μας δόθηκαν νέες οδηγίες από τη Φαρμακοποιό Albina, ενώ οι σύντομες τροπικές βροχές που συνεχίζονταν εφέτος και εκτός εποχής, πλημμύριζαν τους δρόμους δυσκολεύοντας λίγο τις μετακινήσεις μας.

Το μεγαλύτερο Νοσοκομείο της Τανζανίας -χτισμένο και αυτό την εποχή της Γερμανικής παρουσίας στη χώρα- είναι το «Muhimbili National Hospital» με 12 κλινικές (οι περισσότερες Πανεπιστημιακές) και με 50 επιμέρους ιατρικά τμήματα, ενώ μπορεί να περιθάψει περίπου 1.500 ασθενείς. Οι ασθενείς πρέπει να πληρώσουν το κόστος «διάγνωσης» και τα απαραίτητα φάρμακά τους. Εξαιρούνται οι διαβητικοί, άτομα με αιματολογικά και ψυχιατρικά προβλήματα, τα μικρά παιδιά κάτω των 5 ετών και λίγες ακόμη ειδικές κατηγορίες.

Οι συναντήσεις μας με την Δ/ντρια των ιατρικών τμημάτων Dr. H. Swai, τον προϊστάμενο Φαρμακοποιό Y. Mlawasi και άλλους υπευθύνους, θα μας έδιναν την ευκαιρία να καταγράψουμε τις φαρμακευτικές ανάγκες τους και τον τρόπο των προσφερόμενων υπηρεσιών στο Νοσοκομείο.

Αργότερα η επίσημη συνάντησή μας με τη Γενική Γραμματέα του Υπουργείου Υγείας της Τανζανίας M. Mhando, τον Αρχιφαρμακοποιό J. Muhime και το υπόλοιπο επιστημονικό προσωπικό, χαρακτηρίστηκε από μία ειδική πληροφόρηση για τα Νοσοκομειακά φάρμακα, τους τρόπους παραλαβής τους και τις ευχαριστίες προς τους Φ.τ.κ. για το διαχρονικό τους έργο στην Αφρική.

Χρειάζονται περισσότερες από 10 ώρες ταξίδι ακόμα και σε ένα

σκληροτράχηλο τζίπ, σε δύσκολους και επικίνδυνους δρόμους για να φτάσουμε στο Kidamali (περιοχή Iringa). Εκεί η προσφορά μας των βιταμινών (δωρεά Power Health και PharmaCenter), εξασφαλίζει για τα ξυπόλυτα και υποσιτισζόμενα παιδιά των 14 γύρω χωριών, μία μικρή τόνωση των εξασθενημένων οργανισμών τους.

Στην εκεί Ιεραποστολή που με το θεάρεστο έργο του Μητροπολίτη Ειρηνουπόλεως Δημητρίου αυτά τα παιδιά βρίσκουν ένα ποτήρι γάλα, λίγη τροφή, κάποιο ρούχο και το απαραίτητο νερό από τα πηγάδια που έχουν ανοιχτεί από την Μητρόπολη, και που το στερούνται οι καλύβες τους οι σπημένες σε ένα κατάξερο έδαφος.

Ήδη έχει διανυθεί το μισό της χρονικής διάρκειας της Αποστολής μας, όταν πρέπει να πετάξουμε για τον δεύτερο σταθμό μας, την Lusaka πρωτεύουσα της Ζάμπια. Στο «Chainama Hills College Hospital» το βασικό Πανεπιστημιακό Ψυχιατρικό Νοσοκομείο της Ζάμπια, ο Δ/ντης Dr. J. Warareti και η Φαρμακοποιός T. Kalumba παραλαμβάνοντας τα ψυχιατρικά φάρμακα της δωρεάς μας, μας εξήγησαν ότι το ίδιο Νοσοκομείο διατηρεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και ανεξάρτητα τμήματα/Κέντρα για το Κοινό για την καταπολέμηση της ελονοσίας και του AIDS.

Η σειρά των επισκεψιών μας, συνεχί-

σπκε στο πολύ οργανωμένο από τους Καθολικούς καταφύγιο των ανθρώπων που βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους το ίδρυμα «Our Lady's Hospice», στην υποβαθμισμένη περιοχή της Kalinkalinga. Η Γ. Δ/ντρια Sr. Kay και ο Φαρμακοποιός D. Vuzo μας έδωσαν ένα κατάλογο νέων φαρμακευτικών αναγκών για τους ασθενείς τους και την πληροφόρηση ότι οι συχνότεροι καρκίνοι στη Ζάμπια (5% το γενικό ποσοστό) είναι του στήθους και μήτρας (γυναίκες), προστάτη (άνδρες) και λευχαιμία και Karosi (παιδιά). Αν και οι ασθενείς δεν πληρώνουν θεωρητικά τίποτα στα Νοσοκομεία, δυστυχώς δεν μπορούν να παραμένουν σε αυτά, αλλά τελειώνουν τη ζωή τους στα σπίτια τους ή σε κάποιο Hospice όπως αυτό.

Τα ορθοπαιδικά περιστατικά στη Ζάμπια καλύπτονται κατά μεγάλο μέρος από το «Zambian Italian Orthopedic Hospital», όπου εκτός από φάρμακα οι Φ.τ.Κ. προμηθεύουν και ορθοπαιδικό υλικό. Το Νοσοκομείο με αναπληρώτρια Δ/ντρια την Sr. Ornella Ciccone, έχει 2 χειρουργικές αίθουσες και καλύπτει 600-800 εγχειρίσεις τον χρόνο, διαθέτει πλήρες φυσικοθεραπευτήριο με 5 τακτικούς και 3 βοηθούς φυσικοθεραπευτές, καθώς και γυμναστήριο με κόστος περίπου 15 ευρώ ανά ασθενή. Στη νέα Παιδιατρική πτέρυγα (που ετοιμαζόταν με ιδιωτικά δωμάτια) το κόστος θα είναι περίπου 50 ευρώ ανά παιδί, ενώ στην παλαιά πτέρυγα (ward) που είχε ήδη 15 μικρά εγχειρισμένα παιδιά 3-12 ετών, είναι με σχεδόν δωρεάν περίθαλψη.

Σε κάθε Νοσοκομειακή μονάδα που επισκεπτόμαστε είχαμε και την ευκαιρία να περιηγηθούμε στις πτέρυγές της ώστε να καταγράψουμε ελλείψεις, να συγκεντρώσουμε πληροφορίες για τα υγειονομικά και πρακτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Η Συντονίστρια του Παραρτήματος (World Pharmacists-Zambia)

Όλγα Γεωργίτση, μας διαθέτει πάντοτε ευγενικά την φιλοξενία της, ενώ μας συνοδεύει και καταγράφει μαζί μας τα περιστατικά. Στα περίχωρα της Lusaka στην περιοχή Santa Lucia, το σε λίγο πρωτόγονη κατάσταση Κοινωνικό ιατρείο/κλινική «Chris Katumba Clinic», δέχεται από την Οργάνωσή μας εκτός από κάποια ποσότητα φαρμάκων προσπαθώντας απελπισμένα να προσφέρει υπηρεσίες υγείας και την προσωπική και οικονομική υποστήριξη από το μέλος του Παραρτήματός μας Enzio Rossi.

Τα Παιδιά του Δρόμου (Street Children) και μάλιστα όσα από αυτά δεν ξαναφεύγουν μυστικά στα παλιά τους λημέρια, βρίσκουν σε μια υποβαθμισμένη γειτονιά της πόλης ένα πρόχειρο καταφύγιο φαγητού και παιχνιδιού στο ίδρυμα «Fountain of Hope». Ακόμα λίγη στοιχειώδη εκπαίδευση κάτω από το Διεθνές πρόγραμμα «Lubuto Libraries» που στη Ζάμπια το προωθεί η άλλη Συντονίστρια του Παραρτήματός μας Ελένη Κορομβλή.

Οι αρκετά ζεστές καιρικές συνθήκες δυσκολεύουν τις υπόλοιπες ημέρες στις επισκέψεις μας. Το Κέντρο «We Care» με υπεύθυνο τον Dr. Paul, είναι ένα Κέντρο υποδοχής και περίθαλψης επιλη-

πτικών ατόμων, εξαρτημένων από ναρκωτικές ουσίες, αλκοολισμό και γενικά ψυχιατρικά προβλήματα (Mental illness) λειτουργεί δε εδώ και τρία χρόνια. Δέχεται ένα μέσο όσο 40 ασθενών το μήνα και διατηρεί τρία εξεταστήρια με 2 γιατρούς, αλλά δυστυχώς τα αποθέματα φαρμάκων τους είναι λίγα. Συνήθως τα εισάγουν από Ινδία ή τα αγοράζουν τοπικά, ενώ κάθε ιατρική επίσκεψη στο Κέντρο στοιχίζει 200.000 Kwachas (περίπου 30 ευρώ).

Για την Ορθόδοξη Ιεραποστολή της Ζάμπια, χρειάζεται να φύγεις μακριά από τους πολύβουους και γεμάτους με νωχελικούς πεζούς δρόμους της πρωτεύουσας, τα καρότσια και αυτοκίνητα που κινούνται αυθαίρετα προς όλες τις κατευθύνσεις, καθώς και τα συσσωρευμένα σκουπίδια που σου στέλνουν το άρωμά τους, για να φτάσεις τελικά σε μία όαση γαλήνης. Μια υποβλητική εκκλησία, φωνές παιδιών που μπαίνουν εκείνη την ώρα στις σχολικές τάξεις μας, μας υποδέχονται. Είναι ένα έργο του Μητροπολίτη Ιωακείμ και των βοηθών του, που προσπαθούν να φροντίζουν τη σωστή λειτουργία και την τάξη για το χώρο αυτό.

Αργότερα, στο λιτό πρωινό των παιδιών από την Ιεραποστολή οι βιταμίνες μας, ίσως ενισχύσουν με λίγη δύναμη το αδύναμο κορμάκι τους.

Και ίσως τότε νιώθεις ότι προσέφερες κάτι και εσύ, σίγουρα διδάχθηκες περισσότερα, αλλά και υποσχέθηκες ελπίδα για το μέλλον.

ΣΠ. ΣΕΡΕΜΙΔΗΣ
ΑΓΓ. ΔΗΜΙΔΗ
Φαρμακοποιός

Κατάχρηση αντιβιοτικών στις υπό ανάπτυξη χώρες

ΤΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ σίγουρα συνεισφέρουν κατά πολύ μεγάλο ποσοστό, στη φαρμακευτική αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας και κατ' επέκταση στην ζωή του Homo Sapiens. Παρ' όλα αυτά τίποτα δεν είναι εύκολο. Η απερισκεψία και οι κακές συνήθειες, αποτρέπουν την πρόληψη και σωστή διαχείριση μιας λοίμωξης.

Οι επιμολυσμένοι οργανισμοί, πάντα βρίσκουν κάποιο τρόπο «να μαθαίνουν» προς να ανθίστανται στους αντιμικροβιακές παράγοντες.

Απαιτείται προσοχή στις οδηγίες μιας καλής συνταγής ώστε η προσπάθεια άμυνας από ανθεκτικά στελέχη να είναι αργή, ώστε τα νέα αντιβιοτικά να είναι πολύ πιο αποτελεσματικά.

Δυστυχώς στις αναπτυσσόμενες χώρες αυτοί που είναι υπεύθυνοι στη συνταγογράφηση, δεν ακολουθούν τις απαιτούμενες αρχές μιας επείγουσας κατάστασης και είναι πολύ δύσκολο να συντονισθεί η ανταπόκριση της. Έχουν να αντιμετωπίσουν δύο κακά σε σχέση με τα αντιβιοτικά:

1. Αμφίβολης ποιότητας και προέλευσης αντιβιοτικά, όπου η περιεκτικότητα σε δραστική ουσία είναι λιγότερη.

2. Απερίσκεπτη διάθεση και χρήση από όλους που ανήκουν στους τομείς υγείας. Αυτός, δυστυχώς είναι ο πιο ασφαλής τρόπος μιας ανεξέλεγκτης εκκόλαψης ανθεκτικών στελεχών. Είναι συγκλονιστικό ότι οι επαγγελματίες υγείας που θα μπορούσαν να γνωρίζουν καλλίτερα συμμετέχουν χορηγώντας τα, λαμβάνοντας ή συνταγογραφώντας τα στην αλόγιστη χρήση των αντιβιοτικών.

Ακόμη π.χ. και για ένα μη διαγεγνωσμένο κρουσολόγημα γίνεται κατάχρηση της δόσης, η λήψη λιγότερης στο ιδανικό δοσολογικό σχήμα μίας σωστής αγωγής.

Συνήθως όλα τα Φαρμακεία, παρέχουν αντιβιοτικά με συνταγή. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν πλανόδιοι πωλητές φαρμάκων ή είναι σύνηθες να διαφημίζονται από μεγάφωνα στην αγορά και τους δρόμους των υπό ανάπτυξη χωρών.

Οι άνθρωποι που πάσχουν αγοράζουν 1 ή 2 δισκία για να σταματήσουν το κρουσολόγημα, το βήχα ή κάποια λοίμωξη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία ανθεκτικών βακτηριδίων στο αναπνευστικό, στο γαστρεντερικό κ.α.

Η ανταπόκριση αυτή μεταλλάσσεται συνήθως σε ευαισθησία παθογόνα και κατά συνέπεια πιο καταστροφικά.

Αν μιλήσουμε σε στρατιωτική γλώσσα υπάρχουν 3 γραμμές άμυνας των αντιβιοτικών. Μετά από τη σχετική καλλιέργεια η οποία δείχνει επακριβώς το κατάλληλο φάρμακο, δεν χορηγούνται ποτέ αντίστοιχα της τρίτης γραμμής άμυνας. Για κάποιον που είναι στείρος στη χρήση αντιβιοτικών στο παρελθόν της 1ης γραμμής, τα αντιβιοτικά –πάντα– θα θεραπεύσουν τη λοίμωξη.

Στις υπό ανάπτυξη χώρες οι γιατροί δυστυχώς είναι οι χειρότεροι υπερασπιστές μιας αλόγιστης χρήσης ειδικότερα δε οι νέοι γιατροί, οι οποίοι επωφελούνται γράφοντας ακριβά και πολύ τοξικά κατά περίπτωση φάρμακα ακόμη και όταν δεν υπάρχει διάγνωση.

Οι περισσότερες ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις είναι ανθεκτικές στα αντιβιοτικά. Η κατάσταση είναι τόσο άσχημη, ώστε τα ασήμαντα και ξεχασμένα αντιβιοτικά της 1ης γραμμής, είναι πιο αποτελεσματικά.

Ένα άλλο ηθικό παράπτωμα είναι η συνήθης χρήση των αντιβιοτικών σαν προφυλακτικό παράγοντα στις χειρουργικές επεμβάσεις. Συνήθως αιτιολογούν τον αστάθμητο παράγοντα του χειρουργικού χώρου.

Γενικότερα όμως είναι παρακινδυνευμένο να προβαίνει ο χειρουργός σε επέμβαση, αν δεν γνωρίζει πλήρως την κατάσταση του χώρου.

Οι επιπλοκές συνήθως δημιουργούνται από το προσωπικό του χειρουργείου, το οποίο είναι και φορέας λοιμώξεων.

Για να υπάρξουν ασφαλείς χειρουργικές συνθήκες χρειάζεται μετά από ιδιαίτερη πρακτική εξάσκηση, σκληρή εργασία και πειθαρχία και λεπτομερή προσοχή η οποία δεν μπορεί να αντικατασταθεί με τις προφυλακτικές μεθόδους γενεών αντιβιοτικών. Αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της πιθανότητας λοίμωξης και συχνότατα με αρκετά αντεκτικά στελέχη μικροβίων. Οπότε κατά κανόνα, αυξάνεται το κόστος των χειρουργικών επεμβάσεων.

Κατά συνέπεια με αυτόν τον τρόπο αντιμετώπισης τα προς χρήση αντιβιοτικά καθίστανται ανεπαρκή, η θνησιμότητα και η συμπεριφορά των λοιμώξεων θα υπερβεί το αναμενόμενο επίπεδο. Στις ανεπτυγμένες όμως χώρες οι γιατροί δεν τολμούν εύκολα να υποπέσουν σε τέτοιου είδους σφάλμα, λόγω της καλλίτερης επίβλεψης από ειδικούς συμβούλους ή τον κίνδυνο της αναφοράς.

Είναι γνωστό, ότι οι μεγάλες βιομηχανίες φαρμάκων καρδοκούν σε Νοσοκομεία ή προσφέρουν περιστασιακά ωφέλη ειδικά στους νέους γιατρούς, που θέλουν να αναδειχθούν.

Οι υπεύθυνοι καθηγητές υγείας που διδάσκουν στις Ιατρικές Σχολές, ευθύνονται για την σωστή συνταγογράφηση και προσοχή στην χρήση μυρίων αντιβιοτικών τοξικών για την υγεία και το περιβάλλον.

Στα ανεπτυγμένα κράτη υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές, ενώ στα υπό ανάπτυξη κράτη δυστυχώς απουσιάζουν συνήθως.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ε.Φ.Ε.), είναι η Επιστημονική Εταιρεία όλων των Ελλήνων Φαρμακοποιών ανεξαρτήτως επαγγελματικής δραστηριότητας, και έχει σκοπό την προαγωγή της Φαρμακευτικής επιστήμης και την συμβολή της σε θέματα που σχετίζονται με το φάρμακο και την πρόοψη της υγείας των συνανθρώπων μας.

Η Ε.Φ.Ε. ιδρύθηκε το 1932, η ιστορική της πορεία μέσα στον χρόνο είναι συνυφασμένη με την Φαρμακευτική επιστήμη και τον Έλληνα Φαρμακοποιό.

Η συμμετοχή του Φαρμακοποιού στις δραστηριότητες της Ε.Φ.Ε. μέσα από καθημερινές παρεμβάσεις στα Ελληνικά και Διεθνή επιστημονικά δρώμενα, θα διασφαλίσει την επιστημονική του αξιοπρέπεια και την ήδη σημαντική κοινωνική του προσφορά.

Ουσιαστικά, σήμερα αναφερόμαστε σε επανενεργοποίηση των δραστηριοτήτων της Ε.Φ.Ε., η οποία τα τελευταία 25 περίπου χρόνια βρισκόταν «εν υπνώσει».

Η επανεργοποίηση των δραστηριοτήτων της Ε.Φ.Ε. ξεκίνησε μετά από εκλογές που έγιναν στις 11.6.2008 για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ., με διαδικασίες που ορίζονται από το Καταστατικό της όπως αυτό τυπώθηκε το 1959, ανατυπώθηκε το 1972 και ισχύει μέχρι σήμερα χωρίς καμία αλλαγή.

Η αναζήτηση των ιστορικών στοιχείων που αφορούν την Ε.Φ.Ε. σχετίζεται με πηγές που φαντάζομαι ότι υπάρχουν στο αρχείο της, ώστε να καταγράψουμε την ιστορική της πορεία κυρίως πριν από τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. ήταν συνήθως καθηγητές της Φαρμακευτικής, ενώ εθεωρείτο πολύ σημαντικό και τιμητικό να είσαι μέλος της εταιρείας αυτής. Από φωτογραφίες της δεκαετίας του 1970, φαίνεται ότι η Ε.Φ.Ε. διοργάνωνε επιστημονικά Συνέδρια με προσκλήσεις προσωπικοτήτων από τον Ελληνικό και διεθνή χώρο της Φαρμακευτικής επιστήμης.

Η Ε.Φ.Ε. εξέδιδε το υψηλό κύρους για την εποχή του επιστημονικό περιοδικό τα «Αρχεία της Φαρμακευτικής», το οποίο δημοσίευε επιστημονικές εργασίες Ελλήνων και ξένων επιστημόνων.

Η διαρκής ενημέρωση των Φαρμακοποιών σε θέματα τα οποία σχετίζονται με τις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης μας, αποτελεί τον κύριο σκοπό της Ε.Φ.Ε. (www.efe.org.gr)

Επιστημονικές εξελίξεις συντελούνται συνεχώς στο χώρο των φαρμάκων και νέα φάρμακα τα οποία αναπτύσσονται. Οι νέες ερευνητικές τάσεις, οι ανατροπές σε κλασικά πρότυπα έρευνας και ανάπτυξης φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς και οι τάσεις της φαρμακευτικής αγοράς που επηρεάζονται ακόμα και από τους χρηματιστηριακούς δείκτες, δημιουργούν περιβάλλον που προϋποθέτει εγρήγορση και επαγρύπνηση για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

Οι επιστημονικές Εταιρείες σκοπό έ-

χουν την προαγωγή της Φαρμακευτικής επιστήμης, μέσα από την οργάνωση επιστημονικών Ημερίδων ή και Συνεδρίων. Τα συμπεράσματα τα οποία εξάγονται από τα επιστημονικά συνέδρια σηματοδοτούν επιστημονικές κατευθύνσεις και σαφώς προάγουν την επιστήμη, μια και οι επιστημονικές αυτές αλληλεπιδράσεις ανοίγουν νέους δρόμους και όχι μόνο έρευνας, αλλά και εφαρμογής των γνώσεων που ήδη υπάρχουν. Η Ε.Φ.Ε. έχει σκοπό την ενθάρρυνση επιστημονικών αλληλεπιδράσεων κυρίως νέων επιστημόνων μέσα από επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια με θέματα τις σύγχρονες εξελίξεις για στοχευμένη θεραπεία των νόσων, τη βιοτεχνολογία, τη φαρμακευτική ναυτοτεχνολογία κ.ά.

Συμμετοχή της Ε.Φ.Ε.:

- Hellas Pharm (Αθήνα 2009) Στρογγυλό τραπέζι με θέμα: «Ποιότητα στο φάρμακο η ευθύνη του Φαρμακοποιού».

- 14ο Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Συνέδριο: (Αθήνα 2009), Στρογγυλό τραπέζι με θέμα: «Έρευνα και ανάπτυξη νέων φαρμάκων. Ηθικοί και Δεοντολογικοί κανόνες».

Εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν υπό αιγίδα της Ε.Φ.Ε.:

- 1η Ημερίδα Φαρμακοποιών: «Επικοινωνία και Επιχειρηματικότητα». Διοργάνωση περιοδικό Pharmacy Management και Επικοινωνία, (Αθήνα 2010).

- 2η Ημερίδα Φαρμακοποιών, Φαρμακείο: «Επιχειρηματικότητα και επικοινωνία υγείας» Διοργάνωση περιοδικό Pharmacy Management και επικοινωνία (Αθήνα 2011).

Επιστημονικές εκδηλώσεις:

- Επιστημονική εκδήλωση με θέμα: «Θερμική Ανάλυση: Εφαρμογές στην Βιομηχανία των τροφίμων και των φαρμάκων». Ομιλητής: καθ. Δ. Φέσσας, Αθήνα, Αμφιθέατρο «Αριστοτέλης», Πανεπιστημίουπολη, 2010.

Στην επιστημονική αρθρογραφία της ιστοσελίδας περιλαμβάνονται: Γενικά θέματα φαρμακευτικής - Φαρμακευτική Νομοθεσία και Δεοντολογία - Φαρμακοεπαγρύπνηση - Αρχεία της Φαρμακευτικής.

Διεθνώς η συμβολή των επιστημονικών Εταιρειών, είναι να συζητούν και να συμβουλεύουν σε θέματα που τις αφορούν, μέσα από επιστημονική τεκμηρίωση με βάση τη σύγχρονη βιβλιογραφία και τα επιστημονικά δημοσιεύματα. Γι' αυτό ακριβώς ονομάζονται και επιστημονικές Εταιρείες, χωρίς κανένα συνδικαλιστικό χαρακτηριστικό και μόνο με συμβουλευτικό και ενημερωτικό σκοπό τόσο του Κοινού όσο και της Πολιτείας.

Η μελλοντική συμμετοχή της Ε.Φ.Ε. στα Ευρωπαϊκά Φαρμακευτικά δρώμενα είναι επιβεβλημένη και το κανάλι αυτό είναι η EUFEPS (European Federation For Pharmaceutical Sciences), μια Οργάνωση που ιδρύθηκε το 1991 για να διευκολύνει τις επαφές μεταξύ των ερευνητών στην Ευρώπη.

ΚΩΝ. ΔΕΜΕΤΖΟΣ
Αν. Καθηγητής ΕΚΠΑ
Πρόεδρος Ε.Φ.Ε

Σύγχρονο Φαρμακείο: Φορέας παροχής υπηρεσιών Υγείας

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

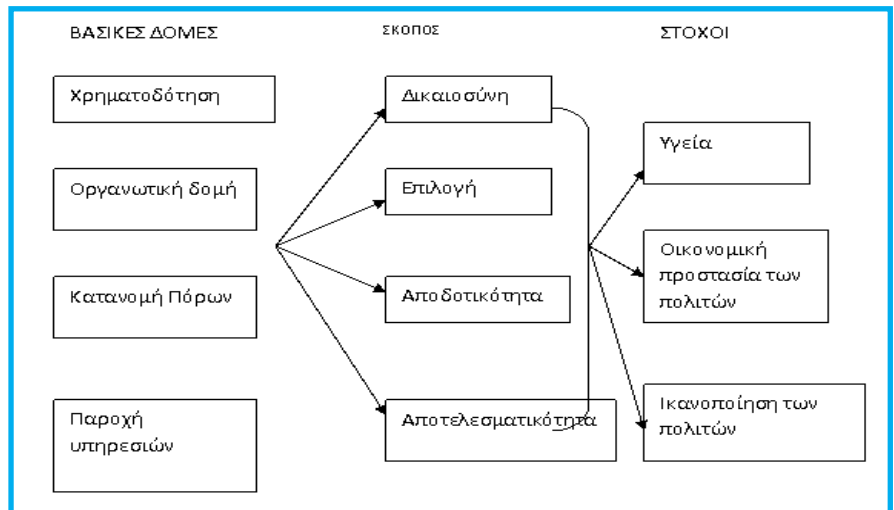
William Hsiao, «Το Σύστημα υγείας, είναι ένα περίπλοκο και δυναμικό Σύστημα». Όσο απλός και αν ακούγεται ο ορισμός, στην ουσία το περιγράφει πλήρως. Στόχοι του Συστήματος υγείας μιας χώρας, είναι η διατήρηση και η προαγωγή της υγείας των πολιτών, η οικονομική τους προστασία και η ικανοποίησή τους σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων απαιτείται η παροχή αποτελεσματικών και αποδοτικών υπηρεσιών σε όλους τους πολίτες. Αυτό όμως εξαρτάται από τις βασικές δομές ενός Συστήματος, οι οποίες είναι η οργάνωσή του, η χρηματοδότησή του, η κατανομή των πόρων και η επιλογή των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Γι' αυτό η διαμόρφωσή τους, πρέπει να γίνεται κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι και οι σκοποί του Συστήματος υγείας.

Από το σχεδιάγραμμα γίνεται κατανοητή η πολυπλοκότητα του Συστήματος υγείας, όχι όμως και ο δυναμικός του χαρακτήρας. Το Σύστημα υγείας δεν είναι απομονωμένο, επηρεάζεται από διάφορους εξωτερικούς παράγοντες. Το δημογραφικό πρόβλημα, η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, η ύπαρξη πολλών χρόνιων και μη μεταδοτικών παθήσεων, οι αλλαγές στον τρόπο ζωής, οι συνεχώς αυξανόμενες δαπάνες και οι προσδοκίες του κόσμου δημιουργούν νέα δεδομένα. Δημιουργούν νέες συνθήκες και απαιτήσεις, στις οποίες καλείται να προσαρμοστεί το Σύστημα υγείας για να πετύχει τους στόχους του.

Το κοινοτικό φαρμακείο είναι μέρος της οργανωτικής δομής του Συστήματος υγείας, και πιο συγκεκριμένα της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Ο ρόλος του επομένως, θα πρέπει να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της εποχής. Πιο συγκεκριμένα, το κοινοτικό φαρμακείο εξυπηρετεί καθημερινά θέματα υγείας

ικανού αριθμού πολιτών-ασθενών, επειδή η πρόσβαση σε αυτό είναι εύκολη, έχει συγκεκριμένο ωράριο και πάντοτε υπάρχει ένας επιστήμονας υγείας σε αυτό.

Όμως, ο ρόλος του φαρμακοποιού δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στην εκτέλεση της συνταγής. Για να ανταπεξέλθει στις νέες απαιτήσεις, είναι απαραίτητο να διαμορφωθούν νέες υπηρεσίες που θα συμβάλλουν στον έλεγχο και την αποτελεσματικότητα της φαρμακευτικής αγωγής, στη μείωση των ανεπιθύμητων ενεργειών, στην εκπαίδευση των ασθενών και στη συμμόρφωσή τους, όπως σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τον PGEU (Annual Report 2010), οι υπηρεσίες του φαρμακείου μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε τρεις ομάδες:

- **Απαραίτητες υπηρεσίες:** Αυτές αποτελούν τον βασικό κορμό των υπηρεσιών και θα πρέπει να παρέχονται από όλα τα φαρμακεία.

- Σε αυτή την ομάδα ανήκουν η εκτέλεση των συνταγών, η ανακύκλωση των φαρμάκων, η εκτέλεση των επαναλαμβανόμενων συνταγών, η προώθηση των πιο σοβαρών περιστατικών στον κατάλληλο γιατρό. Ακόμη η καταγραφή των ανεπιθύμητων ενεργειών, η καταγραφή των προβλημάτων ποιότητας των φαρ-

μάκων και η παροχή συμβουλής κατά την εκτέλεση της συνταγής.

- **Προχωρημένες υπηρεσίες:** Για την εφαρμογή αυτών των υπηρεσιών, ο φαρμακοποιός εκτός από τη βασική εκπαίδευση, θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς για όλες τις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν η φαρμακοθεραπευτική ανασκόπηση, η φαρμακοθεραπευτική συμμόρφωση και η παροχή πρώτων βοηθειών.

- **Εξειδικευμένες υπηρεσίες:** Με αυτές τις υπηρεσίες ο κοινοτικός φαρμακοποιός παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της φαρμακευτικής αγωγής των ασθενών με χρόνιες παθήσεις, βοηθάει τους ασθενείς που επιθυμούν να διακόψουν το κάπνισμα και προωθεί ενέργειες που συμβάλλουν στην προαγωγή της υγείας.

Μέσω αυτών των υπηρεσιών, ο κοινοτικός φαρμακοποιός συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων για το Σύστημα υγείας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών. Πιο συγκεκριμένα, η ορ-

θή εκτέλεση των συνταγών και ο έλεγχος της φαρμακευτικής αγωγής από τον κοινοτικό φαρμακοποιό, αποτελούν τις κυριότερες δραστηριότητες του σύγχρονου φαρμακοποιού. Αν και στην ουσία αποτελούν απλές διαδικασίες, τα οφέλη τους όμως είναι τεράστια όταν πραγματοποιούνται ορθά. Μειώνονται τα ποσοστά εμφάνισης κάποιας ανεπιθύμητης ενέργειας και αυξάνεται σημαντικά η συμμόρφωση των ασθενών. Με αυτό τον τρόπο το Σύστημα υγείας δεν θα δαπανήσει πόρους για την αντιμετώπιση τς ανεπιθύμητης ενέργειας, ενώ δεν θα χρειαστεί ο ασθενής να βγάλει επιπλέον χρήματα από την τσέπη του για να βελτιώσει ή και να διατηρήσει την υγεία του.

Έχει υπολογισθεί ότι στη Μεγάλη Βρετανία κάθε χρόνο δαπανώνται 600 εκατομμύρια λίρες, για την αντιμετώπιση των ανεπιθύμητων ενεργειών. Ένα ποσοστό από αυτές μπορούν να προβλεφθούν από τον κοινοτικό φαρμακοποιό, συμβάλλοντας σημαντικά στην εξοικονόμηση σημαντικών πόρων. Έχει βρεθεί σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), ότι μόνον 50% των ασθενών με χρόνιες παθήσεις συμμορφώνονται στις ανεπιτυγμένες χώρες πλήρως με τη φαρμακευτική αγωγή.

Αυτό έχει ως συνέπεια στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, να τριπλασιάζονται οι επισκέ-

ψεις στους γιατρούς, ο δε ασθενής αναγκάζεται να ξοδεύει επιπλέον 3.000 δολάρια το χρόνο για να διατηρήσει την υγεία του.

Θα πρέ-

πει να επισημανθεί, ότι η μη συμμόρφωση των ασθενών είναι άμεσα συνδεδεμένη με την κατανάλωση σημαντικών πόρων, κάτι άλλωστε που φαίνεται στη Μεγάλη Βρετανία της οποίας το Σύστημα υγείας δαπανά 6 εκατομμύρια λίρες ετησίως, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται λόγω της μη συμμόρφωσης. Μέσω της συμμόρφωσης ο κοινοτικός φαρμακοποιός επιτυγχάνει τη μείωση των άμεσων δαπανών των ασθενών, όπως είναι π.χ. μια δεύτερη επίσκεψη στον γιατρό, καθώς και των έμμεσων δαπανών των ασθενών ή όπως είναι η απουσία από την εργασία.

Μια άλλη σημαντική υπηρεσία που σίγουρα θα αποτελεί μια από τις κύριες δραστηριότητες του φαρμακοποιού στο σύγχρονο φαρμακείο, είναι η καταγραφή των ανεπιθύμητων ενεργειών. Σύμφωνα με τις νέες Ευρωπαϊκές Οδηγίες, ο κοινοτικός φαρμακοποιός καλείται να παίξει ένα πιο ενεργό ρόλο στη φαρμακοεπαγρύπνηση ως άριστος γνώστης των φαρμάκων. Υπολογίζεται ότι στις περισσότερες χώρες απαιτούνται τεράστια ποσά για την αντιμετώπιση των ανεπιθύμητων ενεργειών. Ένα σημαντικό μέρος από αυτές μπορεί να είναι προβλέψιμες από τους φαρμακοποιούς. Για αυτό το λόγο, η Ευρωπαϊκή Ένωση ζητά τον εκσυγχρονισμό του ρόλου τους.

Γίνεται επομένως αντιληπτό, ότι η παροχή υπηρεσιών από το κοινοτικό φαρμακείο αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την αναβάθμιση του ρόλου του φαρμακοποιού, αλλά και απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών του στη σύγχρονη εποχή.

ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Φαρμακοποιός
Οικονομολόγος Υγείας

ΕΑΝ, ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΑΝΑΛΥΣΟΥΜΕ τους όρους, τις λέξεις και να κοιτάξουμε προς τα πίσω, θα δούμε ότι ο Αγγλικός όρος «Voluntarism» ή «Voluntarism», στην ψυχολογία και μεταφυσική (από τη λατινική λέξη Voluntas) προσδιορίζει τη διάνοια, το συναίσθημα και τη βούληση του ατόμου.

Τέτοια νοήματα αποδόθηκαν στο παρελθόν από τους Χριστιανούς φιλόσοφους στον Άγιο Αυγουστίνo (5ος μ.Χ. αιώνας), στον θεολόγο φιλόσοφο John Duns Scots (14ος μ.Χ.) και στο μαθηματικό, φυσικό και φιλόσοφο Μπλεζ Πασκάλ (Blaise Pascal τον 17ο μ.Χ.).

Αργότερα, τον 19ο αιώνα στη μεταφυσική ερμηνεία του Εθελοντισμού, επικεντρώθηκε ο Άρθουρ Σοπενχάουερ (Arthur Schopenhauer).

Ο σωστός όμως όρος που αφορά τους εθελοντές και τις Οργανώσεις είναι «Volunteerism» που πρωτοαναφέρθηκε από την Harriet Naylor (1968), ενώ ο Ivan Scheier τον μεταχειρίστηκε για πρώτη φορά σαν ονομασία σε μία Οργάνωση το 1970.

Ο Ivan Scheier υπήρξε διακεκριμένος ειδικός Σύμβουλος για προγράμματα με εθελοντές, ήταν ιδρυτής Οργανώσεων όπως: DOVIA, DOV'S, «Associations», «Councils», «Clusters» κ.ά., ενώ το 1972 χρημάτισε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Colorado για θέματα εθελοντικών προγραμμάτων, συντονισμού.

Άλλωστε στα group των DOVIA (Direction of Volunteers in Agencies), αλλά τα οποία μπορούν να έχουν κι άλλα ονόματα (Volunteer Directors, Council of Volunteer Coordinators κ.λπ.), συναντώνται διάφορες Οργανώσεις εθελοντών και πακέτα εθελοντικών προγραμμάτων, ανταλλάσσονται ιδέες, πληροφορίες, σχέδια και ομιλητές για συνεργασίες.

Στην Ελληνική γλώσσα η λέξη «Εθελοντισμός» προέρχεται από το ρήμα «εθέλω», η οποία σημαίνει θέλω πολύ. Ο Εθελοντισμός είναι ένας λειτουργικός και αυθόρμητος τρόπος συμμετοχής και παρέμβασης στα κοινά, με στόχο την αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων αλλά και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Οφείλει συνεπώς, πρώτα απ' όλα, να εκδηλώνεται στην καθημερινότητά μας, στη συμπεριφορά μας απέναντι στους «άλλους», αλλά και να αφυπνίζει την ενεργοποίησή μας απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα.

Ο Εθελοντισμός δεν είναι απλή φιλανθρωπία, αλλά η συνειδητοποίηση ότι η ευημερία των συνανθρώπων μας επηρεάζει την ευτυχία του καθενός μας ξεχωριστά, καθώς βρισκόμαστε αναγκαστικά σε άμεση αλληλεξάρτηση με τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας.

Σέβεται τα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και τον πολιτισμό των άλλων. Εθελοντής είναι ο πολίτης εκείνος από οποιοδήποτε κοινωνικό, οικονομικό επίπεδο που προσφέρει ανιδιοτελώς τον ελεύθερο χρόνο και τη γνώση του, για χρήσιμες δράσεις προς όφελος άλλων χωρίς να περιμένει οποιοδήποτε αντάλλαγμα.

Ο Εθελοντισμός είναι κάτι ειλικρινές και διαυγές. Το κάνεις γιατί το νιώθεις και δεν πρέπει να περιμένεις καμία ανταμοιβή. Είναι μία μη αμειβόμενη προσφορά. Αντάλλαγμα της ηθικής ικανοποίησης, τα θετικά αποτελέσματα της βοήθειας που προσέφερες.

Οι εθελοντές κινούνται βασικά σε μια κοινωνία πολιτών, που το κύριο οργανωτικό υποκείμενό της είναι οι μη κυβερνητικές, μη κερδοσκοπικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.).

Ο όρος Μ.Κ.Ο. ή «Τρίτος Τομέας» (Κοινωνική οικονομία) αναφέρεται σε μη κερδοσκοπικές Οργανώσεις με τοπική ή με Διεθνή παρουσία, οι οποίες δεν αποτελούν επίσημους Διεθνείς Οργανισμούς, αλλά σπηρίζονται στην ιδιωτική πρωτοβουλία και προσπάθεια με σημαντική επίδοση και αποτελέσματα.

Οι πρώτες Μ.Κ.Ο. με τα σημερινά χαρακτηριστικά τους εμφανίστηκαν στις ανεπτυγμένες χώρες στη δεκαετία του 1970. Αργότερα οι διεθνείς πολιτικές και κοινωνικές μεταβολές της δεκαετίας του 1980 οδήγησαν σε μια άλλη ιδιαίτερα σημαντική ενίσχυση του ρόλου τους. Οι Διεθνείς Μ.Κ.Ο. υπολογίζονται σε 40.000. Οι δράσεις των Μ.Κ.Ο. είναι κυρίως ανθρωπιστικές και αφορούν περιβαλλοντικά, πολιτιστικά, υγειονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

ΣΠ. ΣΕΡΕΜΙΔΗΣ
Φαρμακοποιός

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ... ΚΑΙ ΑΛΛΑ

✓ **Εγγραφές, Αλλαγές διευθύνσεων:** Ε. Παπασυροπούλου (Γ. Γραμματέας) Δελβίνου 40 - Κυψέλη Τ.Κ. 113 63, 210-8835411, κιν. 6937-440959 eleni_worldpharm@hotmail.com, ή Θ. Μανωλάκου (Αναπλ. Γραμματέας) 6974-904855, dmanolakou@gmail.com.

Τακτοποίηση συνδρομών: Θ. Μπαμπάλης (Ταμίας) Λεωφ. Κυπρίων Ηρώων 41, Ηλιούπολη 163 41, τηλ. 210-9969722, κιν. 6974-406646, thbabalis@ath.forthnet.gr, ή Ι. Κυρίδης (Αναπλ. Ταμίας) κιν. 6942-201393, kiridis@otenet.gr

Καταθέσεις (Συνδρομές/Δωρές): Alpha Bank 110-00-2786-028140, Τράπεζα Πειραιώς 5019017-261283, ταχυδρομική επιταγή, πιστωτικές κάρτες Visa και American Express. Παράκληση, αναγράφετε το όνομά σας στην κατάθεση ή αποστείλατε τη σχετική απόδειξη.

✓ **Ενημερωτικές Εκδηλώσεις και Συνεργασίες.** Οι «Φαρμακοποιοί του Κόσμου» μπορούν να προσκληθούν από Σχολεία, Δήμους, Συλλόγους για να μιλήσουν για Εθελοντισμό, θέματα υγείας, ανθρωπιστικές Αποστολές κ.λπ. Πληροφορίες: Τηλ. 210-9623845/8835411/4955992. Οι Δήμοι Κερατσινίου, Ελληνικού, Νίκαιας, Ασπροπύργου έχουν ήδη εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον.

✓ **Οικιακά φάρμακα.** Ως γνωστόν οι Φ.τ.Κ. συνεχίζουν από το 2008 μέχρι σήμερα τις προσπάθειες και επαφές με τα Υπουργεία Υγείας (Α. Λοβέρδο) και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Γ. Παπακωνσταντίνου), ΕΟΦ, Φαρμακευτικούς Συλλόγους, Νομαρχία κ.ά. για την προώθηση των απαραίτητων Νομοθετικών και οικονομικών διαδικασιών, για την επίλυση του σημαντικού προβλήματος των «Οικιακών Φαρμάκων». Αιφνιδιαστικά όμως και άνευ καμίας ενημέρωσης των Φαρμακευτικών Συλλόγων, Υγειονομικών Φορέων και των «Φαρμακοποιών του Κόσμου», τοποθετήθηκαν από τον ΕΟΦ, το Green Institute, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο κάδοι συλλογής αχρησιμοποίητων ή ληγμένων φαρμάκων σε Super Market κ.λπ. Άμεσα απεστάλησαν επιστολές δυσαρέσκειας και διαμαρτυρίας από τους Φ.τ.Κ. προς τον ΕΟΦ, Green Institute, Υπουργεία Υγείας και Περιβάλλοντος για την ανεξέλεγκτη και πιθανόν επικίνδυνη αυτή ενέργεια.

✓ **Παγκόσμιο Συνέδριο Φαρμακευτικής (FIP 2011).** Στο Hyderabad της Ινδίας (μετά από 7 συνεχή χρόνια σε χώρες της Ευρώπης), θα πραγματοποιηθεί 3-8 Σεπτεμβρίου 2011 το 71ο Διεθνές Συνέδριο της FIP, με πολύ ενδιαφέροντα όπως πάντα επιστημονικά θέματα.

✓ **Επετειακή Ημερίδα Φ.τ.Κ.:** Επ' ευκαιρία της συμπλήρωσης των 14 χρόνων λειτουργίας, ανθρωπιστικής δράσης και Αποστολών των «Φαρμακοποιών του Κόσμου» στην Ελλάδα και το εξωτερικό, θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα ειδική επετειακή επι-

Μπορείτε και εσείς να βοηθήσετε τα παιδιά του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου ORCI στην Τατζανία

προσφέροντας λίγα ευρώ για ένα κοντί φανσίθονα.
Alpha Bank 110-00-2786-028140
Τράπεζα Πειραιώς 5019-017261-283

στημονική Ημερίδα (Νοέμβριος 2011) με διακεκριμένους ομιλητές. Κατά την Εκδήλωση θα τιμηθούν και οι διαχρονικοί δωρητές και υποστηρικτές του έργου της Οργάνωσης. Η Οργανωτική Επιτροπή, θα ανακοινώσει λίαν προσεχώς το αναλυτικό πρόγραμμα και τους ομιλητές της Εκδήλωσης.

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΟΥΣ

Όνοματεπώνυμο: .....
Όνομα πατρός: ..... Ημερ. γέννησης: .....
Υγειονομικός: .....
Άλλο επάγγελμα (αναφέρατε αναλυτικά): .....
Σπουδές/Ξένες γλώσσες: .....
Διευθ. Κατοικίας: ..... Τ.Κ. ....
Τηλ.: ..... Fax: ..... Κινητό: .....
e-mail: ..... website: .....
Διευθ. Εργασίας: .....
Τηλ.: ..... FAX: .....
(Σημειώσατε προτίμηση διεύθυνσης παραλαβής αλληλογραφίας)
Συμπληρ. πληροφορίες: .....

Παρακαλώ να με εγγράψετε ως Τακτικό μέλος της Οργάνωσης «Φαρμακοποιοί του Κόσμου» (World Pharmacists), της οποίας γνωρίζω τους Ανθρωπιστικούς σκοπούς και δραστηριότητες και επιθυμώ να συμβάλλω στην πραγματοποίησή τους.

ΑΘΗΝΑ ..... / ..... / 2011 Ο/Η Αιτ.....
Υψηλάντου 41 - Γλυφάδα 166 75 **ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ** Φαρμακοποιοί του Κόσμου
Τηλ.: 210-9623845 / 8835411 / Alpha Bank 110-00-27860-28140
3816720/211-0101635 Τράπεζα Πειραιώς 5019-017-261283
Φαξ: 210-9652386, Κιν.: 6937440959 Ετήσια Συνδρομή 30 €
e-mail: worldpharmacists @ yahoo.com Εγγραφή 36 €
http://worldpharmacists.org Φοιτητές (Εγγραφή 15 € Συνδρομή 10 €)

e-mail: worldpharmacist@ath.forthnet.gr

Εθελοντική εργασία στους «Φ.τ.Κ.», μπορεί να προσφέρει οποιοσδήποτε το επιθυμεί, ανεξάρτητα από την επιστημονική ή επαγγελματική του ιδιότητα.

NEWS IN BRIEF...NEWS IN BRIEF...

UNITED NATIONS NEWS SERVICE

★ Independent UN expert urges South Africa, to build a food economy to benefit all

An independent United Nations human rights expert called on South Africa to build a food economy that is inclusive and benefits all segments of the population, especially the millions who are poor and food insecure.

South Africa is a champion of institutionalizing social, economic and cultural rights such as the human right to food, but it has yet to prove it can deliver results for 12 million poor food insecure people, 70 per cent of which live in rural areas.

★ UN Refugee Chief, to review Somali refugee camps in Ethiopia and Kenya

The United Nations High Commissioner for Refugees, Antonio Guterres began a four-day visit to Ethiopia and Kenya to check on the care provided to refugees fleeing Somalia. Mr. Guterres said that «will review the emergency humanitarian response to the massive displacement crisis caused by conflict, drought and lack of food inside Somalia».

Relentless violence compounded by devastating drought has forced more than 135,000 Somalis to flee so far this year.

★ Improving humanitarian assistance crucial as needs will likely rise - UN official

Given that humanitarian emergencies around the globe are likely to increase, not decrease, in the future, it is necessary to strengthen partnerships to respond adequately when needs arise, improve preparedness and ensure predictable funding, the United Nations Relief Chief, said.

“Global challenges – such as climate change, volatile food and energy prices, migration, rapid population growth, urbanization and environmental degradation – continue to increase people’s vulnerability and humanitarian needs,” she said.

★ More and more countries using graphic anti-smoking labelling, UN reports

About a billion people, if they wanted to buy a pack of cigarettes, are facing some pretty off-putting and sometimes gruesome graphics on the package cover, the United Nations World Health Organization (WHO) said, marking the success of its warning campaign.

In its third annual report on the global tobacco epidemic, launched today in Montevideo, Uruguay, the agency said more than one billion people in 19 countries are now covered by laws.

Mexico, Peru and the United States became the latest countries to require the graphic warnings.

★ Survival of millions of children in Horn of Africa at risk, warns Unicef

The United Nations Children’s Fund (UNICEF) warned that two million children are malnourished as a result of the drought in the Horn of Africa, and half a million could soon die or suffer long-lasting mental or physical damage.

The agency appealed for nearly \$32 million to assist millions of children and women.

★ More Yemenis dependent on Aid, because of ongoing conflict - UN

As of last week, an estimated 75,000 people have been displaced from their homes in the governorates of Aden, Lahj and Abyan, the OCHA reported in an update.

Protection of civilians remained a major concern as the fighting rages, which said homes in the Al-Hasaba district of Sana’a the capital, Arhab to the north, and Zinjibar in Abyan governorate have been bombed or shelled.

WORLD PHARMACISTS HEADQUARTERS

★ Humanitarian Mission to Tanzania and Zambia

The new humanitarian mission of the «World Pharmacists» NGO to hospitals and other Institutions of Tanzania and Zambia, was completed at June 3rd, 2011. The mission was coordinated by the Pharmacists S. Seremidis

and Ang. Dimidi who have donated medicines and medical supplies. They also had official meetings with the hospital Directors as well as the Ministries of Health and Foreign Affairs officers in both countries, in order to record the health and social problems.

The «World Pharmacists» humanitarian missions are timeless supported by the British Airways, Power Health, Pharma Center Ltd. Since the year 2000, World Pharmacists NGO have completed several missions of medical and developmental help in Africa (Malawi, Zambia, Tanzania, R. D. Congo, Djibouti, Burkina Faso, South Africa). Also, they maintain an official Branch in Zambia (Lusaka), while they currently reorganize the other one in S. Africa (George).

★ Recycling the house medicines

The «World Pharmacists» NGO is continuing the contacts and the relative correspondence with the Greek Health Authorities, concerning the management of the unused or expired medicines, that are thrown to the litter bins, toilets etc. All those medicines are unfortunately polluting the environment and causing serious health problems to the citizens. The Organization has the relative bibliography, as well as has realized a number of Conventions in order to sensibilaser the Community and the Health Authorities.

★ «World Pharmacists» NGO new Branches

The proceedings for the official registration of the «World Pharmacists - Cyprus» Branch in Nicosia, are already in the final steps. The Branch has already a membership of 41 pharmacists (Diamanto Panayiotidou/President - Nicosia Cyprus).

Another Branch in Africa (World Pharmacists - W. Africa), is already in preliminary proceedings with the Nigeria Authorities (Organizing member Mr. Romeo Barberopoulos - Lagos/Nigeria), as well as a future contact is ready for Madagascar.

eHealth

Better eHealth = Better Health

e-Health και Νοσοκομεία

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ, προκλήσεις, ευκαιρίες. Πριν δύο χρόνια έγραφα ένα άρθρο για την εφημερίδα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Νοσοκομείων (I.H.F.). Μου φαίνεται ότι δεν άλλαξαν και πολύ τα πράγματα σχετικά με το eHealth από τότε (διαδικτυακή ενημέρωση των θεμάτων υγείας), οπότε το περιεχόμενο του είναι επίκαιρο και χρήσιμο. Έτσι, σκέφτηκα να επαναλάβω μια σύνοψή του από το άρθρο του περιοδικού «Africa Health».

Σαν εισαγωγή θα λέγαμε ότι τα Νοσοκομεία και οι Ενώσεις τους πρέπει να ενημερωθούν, να προετοιμαστούν και διαχειριστούν για μετασχηματισμό των Συστημάτων υγείας μέσω του eHealth.

Ο όρος «Ηλεκτρονική υγεία» (eHealth) αποτελεί ένα ευρύ φάσμα εργαλείων βασισμένων στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών που στοχεύουν στην καλύτερη πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία, παρακολούθηση και διαχείριση της υγείας και του τρόπου ζωής.

Αυτό, σίγουρα θα αλλάξει για πάντα το ρόλο των Νοσοκομείων στην παροχή υγείας, και θα τα κάνει αποτελεσματικότερα, πιο ποιοτικά. Θα τα κάνει να πάνε να είναι το επίκεντρο του υγειονομικού συστήματος, δίνοντάς τους έναν πιο προοδευτικό ρόλο. Κάποιοι πιθανόν θα το δουν αυτό σαν απώλεια, αλλά ελπίζουμε ότι αυτοί αποτελούν μία μειοψηφία. Γιατί το πιο σημαντικό για τα Νοσοκομεία ο κεντρικός τους ρόλος στο Σύστημα Υγείας, οδηγεί σε μεγάλες δαπάνες και πιθανή χρεωκοπία του Συστήματος ή δίδει απλά ένα περιφερειακό ρόλο τελικά στην ουσιαστική ποιότητα (παροχής υγείας).

Οι ευκαιρίες - δυναμικό για ενίσχυση του Συστήματος υγείας και βελτίωση υπηρεσιών υγείας, θα είναι η δράση της Τεχνολογίας πληροφορίας και επικοινωνίας στην Υγεία (Information and Technologies Communications/ICT), όπου αναμένεται να αυξήσει την παραγωγικότητα του Συστήματος υγείας και να οδηγήσει σε μία εξισορρόπηση του.

Παραδείγματα για το πως το eHealth, συμβάλλει σ' αυτό μπορεί είναι:

Πρώτα παρέχοντας πρόσβαση σε υπηρεσίες μέχρι τώρα μη διαθέσιμες στους ασθενείς, γιατί θα επιτρέπει στους θεραπευτές πρόσβαση που δεν έδινε η τηλεϊατρική. Κάθε μέρα λαμβάνονται αποφάσεις στα Νοσοκομεία (κλινικές αποφάσεις, διαγνώσεις, οικονομική διαχείριση). Το σύστημα αυτό βοηθά

στην λήψη καλύτερων αποφάσεων.

Για να έχει όμως επιτυχία το όλο εγχείρημα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες των πολιτών, των ασθενών και των απασχολουμένων στον τομέα της υγείας ενώ παράλληλα, να εξασφαλιστεί η συμμετοχή τους στην υλοποίηση των σχετικών σχεδίων και στρατηγικών.

Δεύτερο σημείο είναι, ότι το eHealth επιτρέπει στους πολίτες πρόσβαση στην πληροφόρηση, άρα μετάβαση από την κατάσταση του απλού παρατηρητή σ' αυτήν του ενεργού συμμετέχοντα. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, οι ασθενείς θα φτάνουν στο Νοσοκομείο πιο ενημερωμένοι για το πρόβλημά τους.

Τέλος το eHealth σε ανώτερο επίπεδο, διευκολύνει την μετάφραση από το ατομικό επίπεδο στην γνώση της υγείας πληθυσμών και άλλων στοιχείων (Teleconsultation).

Πάντως το eHealth, μπορεί να γίνει και αμφιλεγόμενο ως προς τα οφέλη του. Σε Νοσοκομεία με δύσκολη οικονομική διαχείριση πρέπει να γίνει προσεκτική χρήση του, γιατί ακριβώς χρειάζεται προσοχή για να γίνει η εφαρμογή του της μείωσης δαπανών.

Αν και το γενικό πρόβλημα υποδομών και της διασύνδεσης είναι ένα απλό πρόβλημα όχι μείζων, αλλά είναι και η κύρια μέριμνα των μονάδων υγείας. Αυτό σχετίζεται με τις καλές Δημόσιες Σχέσεις που στοχεύουν σε όσους ελέγχουν την ανάπτυξη των υποδομών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ειδικά προωθεί τη δημιουργία ενός ειδικού «Ευρωπαϊκού χώρου Ηλεκτρονικής Υγείας», συντονίζοντας δράσεις και διευκολύνοντας τη συνέργεια μεταξύ συναφών πολιτών και ενδιαφερομένων Φορέων, με στόχο την εξεύρεση καλύτερων λύσεων, την αποφυγή του κατακερματισμού της αγοράς και τη διάδοση ορθών πρακτικών.

Οι Εθνικές υπηρεσίες υγείας στο Ηνωμένο Βασίλειο (NHS) μας διδάξαν δύο τουλάχιστον μαθήματα. Το ένα είναι η δύναμη της ανόδου. Πριν από τα προγράμματα αυτά το Εθνικό Σύστημα Υγείας ξόδευε εκατομμύρια λίρες κάθε χρόνο για το eHealth χωρίς σημαντικό αντίκρουσμα. Οι επενδύσεις δεν ανταποκρίνονταν στο μέγεθος του προβλήματος. Με μεγαλύτερες επενδύσεις άρχισαν να φαίνονται στο Ηνωμένο Βασίλειο τα πρώτα θετικά αποτελέσματα σε αποτελεσματικότητα υπηρεσιών (NHS direct/telephone Call in service, της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης (ePrescribing) Choose and-book, ηλεκτρονικής παραπομπής (eReferral), PACS κ.λπ.).

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι όπως με όλες τις τεχνολογίες, είναι φανερό ότι πολλοί Φορείς, άτομα, Οργανώσεις, Συνεταιρισμοί, Εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορούν να ευεργετηθούν από την επανάσταση του eHealth, αλλά ίσως και να γίνουν θύματά του. Τα Νοσοκομεία και οι συντονιστικές τους Επιτροπές βασικά στις αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να ελπίζουν να ενταχθούν στην πρώτη περίπτωση, παίζοντας τον ρόλο τους στον χειρισμό του μετασχηματισμού του Συστήματος υγείας μέσω του eHealth, γεγονός πολύ σημαντικό, λόγω της συνεχώς μεγαλύτερης διασυννοριακής κυκλοφορίας πολιτών και ασθενών.

Κνησμός... ένα βασανιστικό συναίσθημα

Ο ΚΝΗΣΜΟΣ (φαγούρα) είναι «μια δυσάρεστη αίσθηση που προκαλεί την επιθυμία για ξύσιμο» κατά τον Σάμιουελ Χάφενρεφερ 1668 προκαλείται λόγω της έκκρισης ορισμένων χημικών ουσιών, όπως της ισταμίνης κ.λπ. Η αίσθηση αυτή ανακουφίζεται μετά από έντονο ξεσμό (ξύσιμο), ίσως και μέχρι να ματώσει το σημείο του κνησμού.

Το αίσθημα αυτό μπορεί να αφορά μια μόνο περιοχή του δέρματος ή να εκτείνεται σε ολόκληρο το σώμα. Ο κνησμός είναι το πιο χαρακτηριστικό σύμπτωμα της ατοπικής δερματίτιδας, με αποτέλεσμα ο ξεσμός (ξύσιμο) να προκαλέσει ερεθισμό του δέρματος με δριφάδες (ξυσίματα), ερυθρότητα, ορροροή και στην συνέχεια πάχυνση της επιδερμίδας.

Ο κνησμός γίνεται βασανιστικός κυρίως κατά τις νυκτερινές ώρες (ειδικά στα μικρά παιδιά), με αποτέλεσμα το παιδί και να μην κοιμάται κανονικά την επόμενη μέρα να μην αποδίδει στο σχολείο και να είναι ευερέθιστο και επιθετικό. Συχνά παρατηρείται ότι αν ένα παιδί δεν κοιμάται την νύχτα, τότε κανείς στην οικογένεια δεν κοιμάται!

Πολλές αιτίες μπορούν να προκαλέσουν κνησμό όπως φλεγμονώδεις δερματικές παθήσεις, ατοπική δερματίτιδα, κνίδωση, τοξική δερματίτιδα εξ επαφής, έκζεμα, ψωρίαση, ξηροδερμία, νευροδερματίτιδα, γήρανση του δέρματος, φαρμακευτικά εξανθήματα.

Πολλές φορές μπορεί να υποκρύπτεται και μια γενικευμένη συστηματική πάθηση όπως κίρρωση του ήπατος, ουραιμία, κακοήθειες, λεμφώματα, νευρολογικά νοσήματα, ενδοκρινοπάθειες, κύηση κ.α.

Σαν συμβουλές αντιμετώπισης του κνησμού μπορούν να δοθούν:

- Μπάνιο ή ντους που καταπραΐνει τον κνησμό. Θα πρέπει η θερμοκρασία να κυμαίνεται μεταξύ 32-33°C και να διαρκεί 5 έως 10 λεπτά όχι περισσότερο, για να αποφύγουμε την ξηρότητα του δέρματος.

- Προτιμάμε μια δερματολογική στερεή πλάκα ή ένα δερματολογικό gel χωρίς σάπωνα, δηλαδή αυτά που δεν περιέχουν χρώματα και αρώματα τα οποία θα ερεθίσουν το δέρμα. Ξεπλένουμε καλά και στεγνώνουμε απαλά το δέρμα ταμπονάροντας, χωρίς να το τρίβουμε.

- Η ξηρότητα του δέρματος ή ξηροδερμία ευνοεί τον ξεσμό (ξύσιμο), άρα και την επιμόλυνση και τη δυσανεξία. Για την καταπολέμησή της, συνιστάται η χρήση μαλακτικών.

Είναι μαλακτικές και ενυδατικές λοσιόν που εφαρμόζονται μετά το μπάνιο αφού αφαιρέσουμε τα κοσμήματα που φοράμε και με πολύ καθαρά χέρια. Κάνουμε απαλό μασάζ στο δέρμα για να α-

πορροφηθεί η μαλακτική κρέμα με κυκλικές κινήσεις στον κορμό, τα μπράτσα, τις γάμπες, το πρόσωπο αποφεύγοντας την περιοχή γύρω από τα μάτια.

- Προτιμάμε τα βαμβακερά ρούχα και αποφεύγουμε τα συνθετικά υφάσματα και τα μάλλινα που συχνά προκαλούν φαγούρα. Δε ντυνόμαστε βαριά γιατί η ζέστη επιτείνει τον κνησμό.

- Χρησιμοποιούμε απαλά απορρυπαντικά για το πλύσιμο των ρούχων, ξεπλένουμε καλά τα εσώρουχα. Αποφεύγουμε τα μαλακτικά.

- Αποφεύγουμε το θερμό και υγρό περιβάλλον και την πολύ σκονισμένη ατμόσφαιρα. Αποφεύγουμε τα παιδιά να μπουσουλάνε σε χαλιά, μοκέτες, κ.λπ.. Αποφεύγουμε τα άγρια και σκληρά ρούχα και αυτά που βάφονται με τοξικές ουσίες (μαύρα, μπλέ). Αποφεύγουμε το πουπουλένιο πάπλωμα, ενώ αερίζουμε συχνά το στρώμα το οποίο αποικίζεται από ακάρεα.

- Κόβουμε συχνά τα νύχια και τα νύχια του παιδιού μας για αποφυγή τραυματισμών και επιμολύνσεων κατά την διάρκεια του ξεσμού.

- Το άγχος και η κατάθλιψη κανονικά δεν τον προκαλούν, αλλά μπορούν να επιδεινώσουν τον κνησμό.

- Τα αντιισταμινικά σε ορισμένες περιπτώσεις ανακουφίζουν τον κνησμό, καθώς και τα τοπικά κορτικοστεροειδή, που πρέπει όμως να χορηγούνται μετά από ιατρική συνταγή του δερματολόγου.

Π. EMMANOYHΛ

Δερματολόγος - Αφροδισιολόγος

Δ/τρια ΕΣΥ Νοσ. Παιδων Πεντέλης, Πρόεδρος ΕSHDV

Ευχαριστούμε

Ευχαριστούμε θερμά τα ευαισθητοποιημένα άτομα, Συλλόγους, Φορείς και επιχειρήσεις που βοηθούν και στηρίζουν τα Ανθρωπιστικά μας Προγράμματα:

Power Health AEBE, British Airways, Pharma Center, Κ-Προβολή, Πανελ. Φαρμακευτικός Σύλλογος, African Ambassadors Council, Λεόντειο Λύκειο Πατνσιών, Περιοδικό «Σύμβουλος Υγείας», Περιοδικό «Pharma Management», Lions 117A/Δημ. Σχέσεις, Φαρμ. Σπ. Παγκράτι, Φαρμ. Β. Σωφρονά, Φαρμ. Δ. Ζιώγα, Συστεγ. Φαρμ. Παρούση-Μακρή Δ. ΕΕ και ΣΙΑ, Φαρμ. Γ. Νικολάου, Δήμος Κερατσινίου, Δήμος Κορυδαλλού, Δήμος Ελληνικού, Συστ. Φαρμ. Α. Τσιαπραντά-Ξυνού Ο.Ε., Ν. Βασιλείου, Α. Σεστρίνη, Φαρμ. Ε. Κόλλια, Ι. Δαμακλίδης, Λ. Τζανής, Φαρμ. Β. Μπιρλιράκη, Δ. Παναγιωτίδου, Μ. Γενακρίτης.

**ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**

ΖΑΜΠΙΑ: Κατευθυντήριες γραμμές για δωρεές φαρμάκων

Central Board of Health

Ο υγειονομικός τομέας στη Ζάμπια έχει δεχτεί δωρεές φαρμάκων από διάφορους διμερείς και πολυμερείς εταίρους.

Οι δωρεές αυτές συμπεριελάμβαναν επίσης υγειονομικό υλικό, αναπτυξιακά δάνεια, χορηγίες και άλλες μορφές βοήθειας που συνέβαλαν καθοριστικά στην ενίσχυση του Συστήματος παροχής υγειονομικών υπηρεσιών της Ζάμπια.

Για πρώτη φορά το 1998 η Κυβέρνηση έθεσε σε ισχύ την Εθνική Στρατηγική Φαρμάκων (NDP), με σκοπό να οργανώσει και να συντονίσει το σύστημα παροχής φαρμακευτικών προμηθειών αλλά και για να συντονίσει ορθολογικά τις υγειονομικές πηγές. Επιπρόσθετα, η Εθνική Επιτροπή Συνταγολόγησης (ZNFC) ανέπτυξε και διένειμε μαζί με τις Τυποποιημένες Οδηγίες Θεραπείας (STG), την Εθνική Λίστα Απαραίτητων Φαρμάκων (NEDL), ώστε να αξιοποιηθούν από το Δημόσιο Σύστημα υγείας στη διάγνωση και χορήγηση φαρμάκων. Η Επιτροπή δημοσίευσε αργότερα το Εθνικό Συνταγολόγιο, το οποίο αναθεωρήθηκε και τα επόμενα χρόνια (1999/2002/2005).

Η εμπειρία, έδειξε ότι κάποιες δωρεές περιείχαν ένα αριθμό προϊόντων τα οποία δεν ήταν απαραίτητα και απολύτως χρήσιμα. Κατά συνέπεια οι προαναφερθέντες οδηγίες που βασίζονται στην Εθνική Φαρμακευτική Πολιτική, σε αρμονία με τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Φαρμάκων (WHO) σχετικά με τις δωρεές φαρμάκων, στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων δωρεών ώστε το υγειονομικό υλικό, να ανταποκρίνεται κατά το δυνατόν στις ανάγκες της οικογένειας στη Ζάμπια.

Οι οδηγίες αυτές, καθορίζουν τις αναγκαίες διαδικασίες για οποιονδήποτε σκοπεύει να πραγματοποιήσει δωρεά φαρμάκων στη Ζάμπια, επίσης τις διαδικασίες στα ιδρύματα, τους παραλήπτες αλλά και Υπουργεία. Είναι η προσπάθεια της αποδοτικότερης διαχείρισης των δωρεών, χρήσιμη στην αντιμετώπιση οποιονδήποτε δυσκολιών παρουσιάστηκαν στο παρελθόν.

Το όραμα της Εθνικής Φαρμακευτικής Πολιτικής είναι να βελτιώσει την πρόσβαση της οικογένειας σε καλής ποιότητας, ασφαλή και προστάτα φάρμακα.

Η δέσμευση αυτή αντικατοπτρίζεται σε διάφορα στοιχεία της Εθνικής Φαρμακευτικής Πολιτικής όπως το Εθνικό Συνταγολόγιο, την Εθνική Λίστα Απαραίτητων Φαρμάκων και τις Τυποποιημένες Οδηγίες Θεραπείας. Όλα αυτά τα στοιχεία, σκοπό έχουν να προάγουν την ορθολογικότερη επιλογή και χρήση των φαρμάκων και έχουν διανεμηθεί σε εθνικό επίπεδο. Για αρκετά χρόνια, ο δημόσιος τομέας της Ζάμπια έχει δεχτεί δωρεές φαρμάκων και υγειονομικού υλικού από διάφορες πηγές όπως θρησκευτικές, Κρατών αλλά και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ). Κάποιες δωρεές ήταν αυθαίρετες και άλλες δεν ήταν δυνατόν να αξιοποιηθούν διότι τα φάρμακα ήταν πολύ κοντά στην ημερομηνία λήξης τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις η συσκευασία των προϊόντων ήταν ελλιπή και απουσίαζαν οι απαραίτητες οδηγίες χρήσης των φαρμάκων, ή ήταν σε γλώσσα μη κατανοητή από τους υγειονομικούς της χώρας.

Εξαιτίας όλων των παραπάνω, η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να εντείνει την ενημέρωση τόσο των δωρητών όσο και του Δημόσιου τομέα. Εν τέλει αναμένεται ότι οι οδηγίες που έχουν εκδοθεί πρόσφατα, θα συμβάλλουν στην καλύτερη παροχή, αποθήκευση και διανομή των φαρμάκων, πάντα σε σχέση με τις υγειονομικές ανάγκες της κάθε οικογένειας στη Ζάμπια.

Dr. PETER MWABA
Γ. Γραμματέας Υπουργ. Υγείας

Πως μπορείτε να βοηθήσετε

Με πιστωτική κάρτα

ΟΝΟΜ/ΜΟ (κατόχου).....
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ..... TK .....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ .....
ΤΗΛ. .... FAX ..... e-mail: .....

Συμπληρώστε το ποσό που θέλετε να δωρίσετε:
 20 € 50 € Άλλο ποσόν...

VISA AMER. EXPRESS
Αρ. Κάρτας ..... Ημερ. Λήξης .....
Ημ/νία ..... Υπογραφή .....

Ταχυδρομήστε:

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (WORLD PHARMACISTS)
Υψηλάντου 41 - Γλυφάδα 166 75
ή με φαξ στο 210-9652386
e-mail: worldpharmacists @ yahoo.com

ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ Φαρμακοποιοί του Κόσμου

Alpha Bank 110-00-2786-028140

Πειραιώς 5019-017-261283

Κατάθεση μέσω Internet:

www.winlife.gr

ΑΦΜ 090191054 • ΔΟΥ 10' Αθηνών

Στους χρηματοσυλλέκτες, που είναι εγκατεστημένοι:

Γενική Τράπεζα / Λ. Μεσογείων
Γενική Τράπεζα / Πλ. Συντάγματος
Γενική Τράπεζα / Ομόνοια
Γενική Τράπεζα / Αμπελόκηποι
Α/Β Βασιλόπουλος / Γλυφάδα
Α/Β Mega Βασιλόπουλος/Ελληνικό
Γκίνης Travel / Ερμού
Eurobank / Κέρκυρα
Ιδιωτικά Φαρμακεία Αθήνας,
Πειραιά, Θεσ/νίκης, Κέρκυρας,
Βόλου

Με κάρτα VISA/Winlife

Αποκτήστε τώρα την κάρτα VISA/Winlife, και δηλώστε στην Τράπεζα Πειραιώς ότι υποστηρίζετε

τους «Φαρμακοποιούς του Κόσμου».

Η Τράπεζα, θα καταθέτει το 50% της εγγραφής και το 0,3% των ποσών των αγορών σας μέσω του Κοινωνικού της Προγράμματος, για τις Ανθρωπιστικές δραστηριότητες και Αποστολές των «Φαρμακοποιών του Κόσμου».

Οι οικονομικοί πόροι των Φ.τ.Κ. προέρχονται μόνο από συνδρομές και δωρεές, και χρησιμοποιούνται για την οργάνωση και υλοποίηση ανθρωπιστικών δραστηριοτήτων και Αποστολών.

★ Οι δωρεές προς τους «Φαρμακοποιούς του Κόσμου», εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα.